บทที่ 8
ญี่ปุ่นสมัยโชกุนโทกุงาว่า[1]

สามนายทหารผู้รวมญี่ปุ่นเข้าเป็นประเทศเดียวกัน

ปี ค.ศ.1560 เป็นปีที่ญี่ปุ่นได้ยืนอยู่ ณ ธรณีประตูหัวเลี้ยวเข้าสู่ทางสายใหม่ในประวัติศาสตร์การเมืองของญี่ปุ่น ณ หัวเลี้ยวแห่งนี้มีเรื่องราวความเฉลียวฉลาดและเก่งกล้าสามารถอาจหาญต่าง ๆ ของนายทหารใหญ่สามท่าน ซึ่งปฏิบัติภารกิจอันสำคัญยิ่งสืบต่อกันให้แก่ประเทศญี่ปุ่น ตลอดระยะเวลา 40 ปี ภายหลัง ค.ศ.1560 ทั้งสามท่านได้ปฏิบัติงานสืบต่อกันโดยทำหน้าที่ผู้นำฝ่ายทหารยกกองทัพอันทรงอานุภาพเกรียงไกรออกจากตอนกลางบริเวณภาคตะวันออกของญี่ปุ่น ไปทำการปราบปรามบรรดาไดเมียวให้อ่อนน้อมยอมขึ้นกับตน แล้วรวมดินแดนที่อยู่ภายใต้อำนาจเหล่านั้นเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างง่าย ๆ ทั้งสามท่าน "ผู้รวมญี่ปุ่นเข้าเป็นประเทศเดียวกัน" ได้แก่ โอดะ โนบุนางะ[2] (1534 - 1582) โทโยโทมิ ฮิเดโยชิ (1536 - 1598)[3] และโทกุงาว่า อิเยยาสึ (1542 - 1616)[4] ทั้งสามท่านสามารถทำให้สภาพบ้านเมืองอันไม่เป็นปรกติสุขมีการรบราฆ่าฟันชุลมุนวุ่นวาย และเดือดร้อนลำเค็ญต่าง ๆ เป็นที่สุดในตอนปลายสมัยอาชิคางาได้สิ้นสุดลง แต่ทั้งสามท่านเป็นไดเมียว ดังนั้นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ทั้งสามท่านทำได้อย่างเป็นผลให้แก่ญี่ปุ่นจึงเป็นไปในรูปแบบที่ความเป็นประมุขตกอยู่กับฝ่ายทหารซึ่งทรงอำนาจเหนือไดเมียวทั้งมวล และเมื่อตกถึงสมัยอิเยยาสึ ความเป็น

1. Shogun Tokugawa

2. Oda Nobunaga

3. Toyotomi Hideyashi

4. Tokugawa Ieyasu

ประมุขดังกล่าวก็ยิ่งได้รับการสถาปนามั่นคงยิ่งขึ้นและเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ของบ้านเมือง ดังเราจะเห็นได้ว่า มีการสถาปนาตำแหน่งและอำนาจของโชกุนขึ้นใหม่อันทำให้ญี่ปุ่นมีสันติสุขยืนยงคงมากว่าสองศตวรรษครึ่ง อิเยยาสึเป็นคนแรกของตระกูลโทกุงาว่าที่ได้ดำรงตำแหน่งโชกุน

โอดะ โนบุนางะ

ยากที่จะกล่าวอย่างถูกต้องแน่นอนได้ว่า ขุนนางระดับไดเมียวได้เห็นลู่ทางความเป็นไปได้ในการที่ญี่ปุ่นจะรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวภายใต้ประมุขคนเดียวกันเป็นครั้งแรกตั้งแต่เมื่อใด โนบุนางะมิใช่เป็นบุคคลแรกที่มีความคิดเห็นที่ว่านี้ แต่ตัวท่านเองตลอดจนผู้ที่ปฏิบัติภารกิจของบ้านเมืองสืบต่อจากท่านก็ได้ต่อสู้รบพุ่งอย่างเอาชีวิตเข้าแลกกับศัตรูคู่แข่งผู้ทรงอานุภาพจำนวนมหาศาล จะอย่างไรก็ตาม เมื่อมีผู้ปฏิบัติตามแนวความคิดดังกล่าวได้ครั้งหนึ่งแล้ว วิธีการรวมญี่ปุ่นให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงยิ่งขึ้นก็ดำเนินต่อเนื่องกันไปอย่างเห็นได้แจ่มชัดขึ้น อนึ่ง ในประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่น มักจะมีเรื่องปรากฏอยู่บ่อย ๆ ว่า ความมีชัยชนะทางการทหารย่อมควบคู่กันไปกับความถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้น เมื่อใดที่ผู้นำท้องถิ่นมีความรู้สึกว่าตนสามารถจะแผ่อำนาจของตนออกไปได้อีก ผู้นำท้องถิ่นและแผ่อำนาจไปทางนครเกียวโตและพระเจ้าจักรพรรดิซึ่งทรงเป็นสัญลักษณ์แห่งอำนาจการปกครองบ้านเมือง แต่ทว่าถูกทอดทิ้งให้ประทับอยู่อย่างเดียวดาย ณ ที่นั้น ดังปรากฏว่าใน ค.ศ.1560 อิมางาว่า โยชิโมโต (1519 - 1560)[5] พร้อมด้วยกำลังทัพ 25,000 คน ได้เดินทัพไปยังนครเกียวโตโดยตัดผ่านดินแดนของโอดะ โนบุนางะ แต่โยชิโมโต ไม่เคยถึงนครเกียวโตเพราะโอดะ โนบุนางะ ซึ่งมีกำลังพลเมือง 2,000 คนได้ซุ่มโจมตีกองทัพโยชิโมโตแตกพินาศไป

การมีชัยชนะในสมรภูมิข้างต้นได้ทำให้โนบุนางะพุ่งขึ้นสู่ตำแหน่งคู่ต่อสู้คนสำคัญยิ่งในการแสวงหาอำนาจ ใน ค.ศ.1568 โนบุนางะ ก็พร้อมที่จะกรีธาทัพไปยังนครเกียวโต โนบุนางะได้เข้าสู่นครเกียวโตพร้อมด้วยไพร่พล 30,000 คน โดยอ้างว่าตนเป็นผู้ปกป้องพระเจ้าจักรพรรดิและจะยกย่องอาชิคางา โยชิอากิ[6] ให้เป็นโชกุน เมื่อ

5. Imagawa Yoshimoto

6. Ashikaga Yoshiaki

ของมุขสงครามกลางเมืองการที่โนบุนางะจะขับไล่ตระกูลอาชิคางาที่ยึดครองเกียวโตได้ ณ ที่นี้ขอสรุปเพียงย่อว่า การที่รัฐบาลกลางอันมีประสิทธิภาพได้รับการก่อตั้งขึ้นได้นั้นก็เพราะด้วยการติดตามปราบปรามไดเมียวที่กระด้างกระเดื่องให้อ่อนน้อม และปราบปรามกองทัพต่าง ๆ ของบรรดาภิกษุในพระพุทธศาสนาซึ่งชอบทำสงครามแสวงหาอำนาจจนราบคาบ

ใน ค.ศ.1573 โนบุนางะ ก็ขับไล่โยชิอากิออกจากเกียวโต นับเป็นการสิ้นสุดของตระกูลอาชิคางาที่จะได้ดำรงตำแหน่งโชกุน และเป็นการทำให้โนบุนางะเป็นประมุขอย่างแท้จริงเหนืออาณาบริเวณที่ตนรบพุ่งรวบรวมไว้ได้ ระหว่าง ค.ศ.1576 และ 1579 โนบุนางะได้สร้างปราสาทอะซูชิ ซึ่งนับเป็นการเปิดยุคใหม่ในประวัติศาสตร์การทหารของญี่ปุ่น เพราะเป็นปราสาทที่มีป้อมปราการแข็งแรงเพื่อป้องกันอาวุธปืน ระหว่าง ค.ศ.1577 ถึง ค.ศ.1582 อันเป็นปีที่ท่านถูกสังหารพร้อมกับบุตรชายคนโตของท่าน ท่านได้ยกกองทัพไปปราบปรามไดเมียวที่อยู่ไกล ๆ ออกไป ท่านและบุตรชายของท่านถูกนายพลของท่านเองทรยศต่อท่านในขณะที่ท่านกำลังเดินทัพจากอะซูชิ ผ่านเกียวโตเพื่อไปช่วยฮิเดโยชิ รบกับตระกูลโมริ[8] ท่านและบุตรชายถูกลอบสังหารขณะผ่านนครเกียวโตนั้นเอง

โทโยโทมิ ฮิเดโยชิ

ในค.ศ.1577 โนบุนางะ ได้ส่งฮิเดโยชิซึ่งเป็นนายพลสำคัญที่สุดไปปราบตระกูลโมริ ผู้เป็นใหญ่เหนือประมาณสิบสองมณฑลทางปลายเกาะฮอนชู การปราบยืดเยื้อและสิ้นเปลืองมาก ค.ศ.1582 ฮิเดโยชิ ถูกล้อมจึงขอความช่วยเหลือ โนบุนางะจึงยกกองทัพไปช่วย และถูกนายพลทรยศดังกล่าวข้างต้น เมื่อฮิเดโยชทราบเรื่องก็รีบ

7. Azuchi

8. the mori